

Splintering the Mind

DHP – et dansehistorisk prosjekt

Førsteamanuensis i Samtidsdans Øyvind Jørgensen

KUNSTHØGSKOLEN I OSLO
OSLO NATIONAL ACADEMY OF THE ARTS

DANS
THE ACADEMY OF DANCE

Kredittering

Samarbeidspartner:

Snelle Hall, førsteamanuensis i danseteori og koreografi.

Tiltrådte som Dekan f.o.m. 1.7.2019.

Seminarene i 2017, 2018 og 2019 ble støttet av:

Utvalg for kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning på KHiO.

Seminardelen av temaukene er gjennomført i samarbeid med Danseinformasjonen, ved historiker/førsteamanuensis Sigrid Øvreås Svendal med PhD fra UiO.

<https://www.cristin.no> - <https://khioda.khio.no>

Avdeling Dans, Kunsthøgskolen i Oslo

Seks studieprogram:

- Bachelorstudier i samtidsdans, jazzdans og klassisk ballet.
- Masterstudier i dans og koreografi.
- PPU – ett årig praktisk pedagogisk utdanning for profesjonelle danse- og teaterkunstnere.
- I tillegg er PhD stipendiater tilknyttet avdelingen gjennom Kunsthøgskolens deltakelse i Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid.

DHP – et dansehistorisk prosjekt

- DHP er organisert som årlige temauker med modernistisk dansehistorie som omdreiningspunkt.
- Perioden strekker seg fra rundt år 1900 og fram til ca. 1960, og består av et mangfold av uttrykk og formspråk.
- Tematisk knytter vi undervisning opp til en bredere kunsthistorie, historiske hendelser og vektlegger samfunnsmessige endringer.
- Denne innfallsvinkelen sees i sammenheng med Cutting Edge konferansens tematikk mht. endringene i det politiske og sosiale klimaet i verden i dag.

Mål

Prosjektets mål er dypere refleksjon, bevissthet og artikulasjon i skapende og utøvende arbeid, samt å kunne gå i kunstnerisk dialog med historisk materiale.

Ny kunnskap og erfaring, samt nye møter mellom studenter, pedagoger/kunstnere og faglige tradisjoner holder et potensiale for kunstnerisk nyskaping både innen metoder og uttrykk.

Avdeling Dans

Har, blant annet, en uttalt ambisjon om å la tradisjon, historie, det nyskapende og det utforskende møtes og videreutvikles.

Gjennom dette være del av en internasjonal scenekunst-diskurs knyttet til historisk rekonstruksjon, formidling, arkivering, kunstnerisk/spekulativ reaktivering, danseren som agent for historisk materiale (body as archive), sjanger-overskridende kunstuttrykk og møter mellom tradisjons- og kunstuttrykk.

Den revolusjonære kroppen og modernismen

Isadora Duncan, den russiske revolusjon og 1. verdenskrig.

Introduksjonsseminar av DHP serien 7. november 2017.

Martha Graham - An American Document

Den ekspressive kroppen og modernismen

- 2018 -

Ballets Russes og moderniteten

Estetisk innovasjon og syntese.

- 2019 -

Merce Cunningham og senmodernistisk formalisme i dansen.

- 2020 -

Metodeutvikling

- DHP er et undersøkende og tverrfaglig prosjekt hvor målet er å utvikle diskurs og estetisk-pedagogiske metoder som fremhever interaksjon og samarbeid.
- DHP involverer studenter og lærerkollegiet på tvers av studieprogram og i samarbeid med eksterne fagmiljøer og andre fagfelt.
- Eksterne pedagoger og kunstnere vies særlig oppmerksomhet.
- Offentlige seminarer er en del av prosjektet.
- DHP's intensjoner er å styrke studentenes historiske bevissthet og utvikle utøvende og skapende kunstneriske og kunstpedagogiske metoder.

Pedagogiske ingredienser

Input:

- Praksisundervisning: Teknikk-klasser og innstudering av utvalgte verk fra et kunstnerskap eller en periode.
- Teori og forelesninger: Informasjon og kunnskap.
- Kunstnermøter.
- Visuell erfaring: Filmvisninger.

Pedagogiske ingredienser

Output:

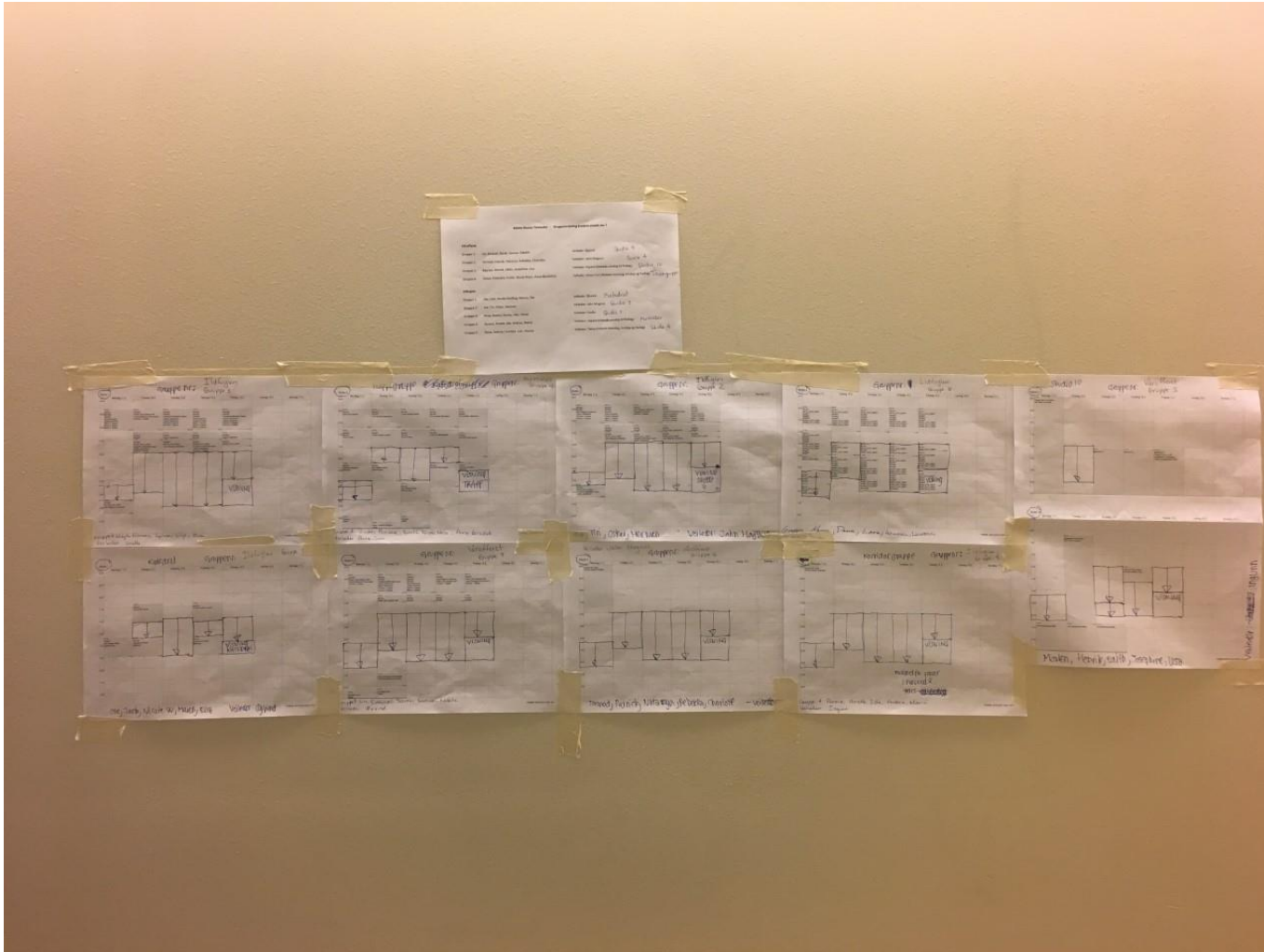
- Interne visninger av innstuderingsarbeidet.
- Deltakelse og arbeidsdemonstrasjon under offentlige seminarer.
- Refleksjon: Samtaler og kritisk tekning.
- Selvstendig undersøkende arbeid.
- Kreativt skapende arbeid, inkludert interne visninger av resultat.

Splintering the Mind

Et eksempel fra temaøkene Ballets Russes:

- 45 studenter arbeidet med kreative oppgaver
- fordelt på 9 grupper, 5 og 5 i samarbeid
- på tvers av studieprogram og årskull
- alle grupper fikk hver sin veileder
- 9 ulike rom, studioer, korridorer, trapper

Et vitnesbyrd

Relevans for Kulturskolen?

- Har utviklingen av en pedagogisk høyskolemetode relevans for kulturskolen?
- Lærere og elever?
- Hvordan ser kulturskolen på de tverrfaglige aspekter?
- Sannsynligheten er stor for at flere av danse-studentene ved Kunsthøgskolen i Oslo kommer til å jobbe i kulturskolen, slik at undervisning ved KHIO kan sees i sammenheng med kulturskolens mandat og metoder.

Empirien

Temaukene danner et empirisk grunnlag for å undersøke hvordan:

Refleksjon, studentinvolvering og ulike innfallsvinkler til en tematikk kan praktiseres i undervisningen i møte med dagens dansestudenter.

Hvordan kan denne kunnskapen bidra til studentenes arbeid med å endre eller tilegne seg nye uttrykk og former?

Hvilken relevans har informasjonen, kunstnerisk og anatomisk, for studentene?

Evaluering

- Observasjon
- Deltakelse
- Refleksjoner
- Diskusjoner
- Dokumentasjon
- Tilbakemeldinger fra studentene:
Muntlig og gjennom skriftlig spørreskjema
- I fagkollegiet og av prosjektlederne

Det store spørsmål

Læringsutbytte ?

Lytt. Gjør. Lær.

Lærernes oppsummering

av Ballets Russes ukene

- I hovedtrekk et vellykket prosjekt med stort læringsutbytte.
- Ballets Russes er et takknemlig tema å gripe fatt i, og appellere til de fleste. Innholder mange aspekter, formuttrykk, tidsbildet og samfunnsendring, rikt og mangfoldig. De revolusjonerende og banebrytende faktorer.
- Ikke sikkert andre temaer har samme appell.
- Mer av den samfunnsmessige relasjonen i foredrag og film. Historie, hverdag for folk flest, tenking og tendens i tiden, levevilkår, krig, fred osv.
- Samarbeidet med ulike studieprogram og årskull, samtidsdans/klassisk/1. år jazz, gir større forståelse tvers av fagene, gjensidig inspirasjon og studentene blir bedre kjent.

Lærernes oppsummering av Ballets Russes ukene

- Lærerne kunne vært mer involvert, men det opplevdes svært positivt med den lærerinteraksjonen som prosjektet genererte, spesielt med tanke på samarbeidet rundt de kreative oppgaver i uke 2.

I det daglige jobber vi lærere i det meste hver for seg. Lærerinteraksjonen skaper dynamikk på avdelingen, noe som også kommer studentene til gode, det stimulerer og skaper en opplevelse av at vi jobber for samme mål og i et fellesskap.

- Det oppstod en del kontroverser, spesielt med noen studenter på BA klassisk, som manglet motivasjon. Det ble konkludert med at kontroverser kan være konstruktivt og at utfordring er positivt. Det må ses på som en del av utdanningen, en erfaring å ta med seg inn i arbeidslivet.
- Temauker som Ballets Russes, skaper læring på tvers av studieprogram, for lærer og student, og stimulerer til egen utvikling.

Anonym spørreundersøkelsen blant studentene etter Ballet Russes ukene.

Svarprosent totalt drøyt 45 % med svar fra 20 av 44 inviterte.

BA Klassisk: 60%

BA Samtidsdans: 40%

BA Jazz: 0 %

Svarene fra studentene divergerer noe, men hovedvekten av tilbakemeldingene virker positive, spesielt for det kreative arbeidet uke 2.

Mange er svært fornøyd med kombinasjonen praksis, visuell input/film, teori/foredrag, innstudering og kreativt arbeid.

Andre blir slitne av alle filmvisninger og foredrag, seint på dagen.

Noen studenter uttaler seg negativt.

1. Hvordan vil du beskrive din erfaring med og læringsutbytte av Ballets Russesukene?

- Jeg synes at Ballets Russes-ukene har vært veldig lærerike. Jeg føler at vi trengte å få bedre kontakt på tvers av linjene. Det at vi fikk jobbe litt kreativt og også litt annerledes enn vi vanligvis gjør var også veldig positivt tenker jeg. Jeg likte opplegget veldig godt, føler at jeg lærte mye nytt de to ukene. Både om Ballets Russes og om hvordan å være kreativ med nye mennesker.
- Jeg synes det var litt unødvendig. (...)
- Demotiverende.
- Det var utfordrende, kreativ, lærerikt, intensiv, en fin opplevelse med mye til å ta med seg videre. Selv om stilen/temaet var bestemt/direkte fikk jeg likevel dyrket meg selv uttryksmessig, bevegelsesmessig og koreografisk. To veldig innholdsrike uker!
- Min erfaring med Ballet Russ ukene var en blanding av utrolig lærerikt og krevende samtidig. Jeg lærte MYE nytt, alt fra hvilke kostymer kompaniet brukte, personlige «historier» fra oppstarterne til kompaniet, til hvordan man kan tolke/reprodusere «verkene» deres fortsatt den dag i dag.
- Fint å ha fysiske referanser til et dansehistorisk tema. (...) for mye informasjon på én gang og tror mer hadde festet seg om det ikke ble så lange dager.

2. Er det erfaringer og kunnskap du tror du vil ta med deg videre i din dansekarriere? Hvis ja, på hvilken måte? Hvis nei, hvorfor ikke?

- Ja og nei. Det er fint å drive med egen koreografi og teste kreativiteten, men man trenger ikke å bruke hver dag på det.
- Jeg ble veldig inspirert av å ha "*navngitt pedagog*", og tror jeg kommer til å ta med meg mye av det han har snakket om i timene, både hvordan han forholder seg til historie, balletteknikk og psykisk helse i dans.
- Ja definitivt. Jeg kom i en gruppe med helt nye mennesker. Det å lære å jobbe med noen man nødvendigvis ikke er helt trygg eller kjent med er viktig når man etterhvert skal inn i et kompani.
- Det er det absolutt! Det å kunne finne seg selv i en allerede etablert form/materiale, og dyrke det ved å gjøre noe om til eget, men med samme intensjon. Hvordan man kan forholde seg til musikken. Det å jobbe med forskjellige dansere. Komposisjon av koreografi i seg selv, i tillegg til tidspress. Ulike uttrykk. Det å ta inspirasjon fra noe, og gjør det helt om det sitt eget.
- Jaaaa, definitivt. Måten å jobbe med musikk på, og måten å lytte til musikk, mer teknisk kompetanse fra gjestelærerne som inngikk i ballettklassene, at det å vise for hverandre etter et prosjekt er en fin ting for å dele og diskutere hvordan jobbe med materiale, og hvordan jobbe bra i en gruppe!
- Nei, det ble for mye å fordøye totalt.

3. Hvordan fungerte det med felles morgenklasser og klassisk ballett hver dag i to uker?

- Det er ikke helt mitt største ønske å ha ballett hver dag, men det funket fint.
- Likte godt å ha ballett kontinuerlig, og intenst i en periode selv om det var hardt for kroppen, men det var også veldig godt å ha fått kjent på det. Følte jeg fikk mye ut av det, ble mer kjent med kroppen, og hvordan jeg skal ta vare på den og forholde meg til det.
- Gøy å ha morgenklasse med andre klasser! Da blir man bedre kjent både på tvers av linjer og klasser.
- Det gikk fint og passet godt med temaet.
- Det er litt trangt i ballettklassene om morgenen, men eller så var det for meg heilt ok, og ha klasse med de som går i andre og tredje.
- Greit, men skulle gjerne hatt mer somatisk arbeid enn klassisk ballett generelt

4. Kan du si noe om utbyttet av innstuderingen i uke 6 og det kreative arbeidet i uke 7?

- Ikke noe spesielt.
- Innstudering var veldig krevende og inspirerende og lærerik, men jeg synes det var litt rart å kombinere første klassisk ballett som aldri har vært borte i komposisjon(ofte) med andre og tredje samtid som har hatt ganske mange år med det (siden mange har det på videregående også).
- Jeg kunne ha brukt de 42 timene på jobbe med min egen teknikk, som jeg virkelig trengte, for å kunne være på nivå med økende internasjonal konkurranse.
- Veldig smart å ha både innstudering og kreativt arbeid, og i den rekkefølgen. Fikk mange verktøy i den første uke, som jeg hadde bruk for i uken etter. Og det å både lære noe som er allerede satt kontra produsere materiale selv. Følte at jeg fikk mye ut av å ha utfordret meg i begge prosessene.
- Å ha en veileder, folk fra forskjellige disipliner (jeg har uheldigvis og heldigvis jobbet med fire samtidansere og en ballettdanser), musikkrelasjon, romrelasjon og tidsrelasjon, ga meg en god utfordring for å jobbe med Ballets Russestemaet.
- Fikk mye utbytte av begge prosessene på hver sin måte. Innstuderingsuken lærte jeg meg enda mer hvor viktig det er å jobbe på egenhånd med materiale om du vil at det skal sitte bedre til neste øving, mens uke 7 lærte jeg meg hvordan jeg liker å jobbe i en gruppe, og hvor bra slutt resultatet blir om alle er delaktige i prosessen og føler eierskap til verket.
- Veldig fornøyd med kreative arbeidet uke 7! Vi trenger å skape selv.

5. Hvordan fungerte kombinasjonen av seminar, foredrag og filmvisninger sammen med det fysiske og kreative arbeidet?

- Passe dårlig. Det er spennende med foredrag, men gjerne hold det til det. (...) Filmvisning var også bra, men mange filmene kunne man gjerne se selv, og etter en fysisk krevende dag er det vanskelig å holde fokus.
- Jeg likte det godt fordi jeg faktisk lærte noe.
- Forelesninger, seminarer og filmer var bra og jeg kunne ønsket meg mer av dette.
- Det fungerte greit. Men etter å ha jobbet med så mye ny koreografi en hel dag var jeg ganske sliten da vi var ferdig. Når vi da skulle se film følte jeg at jeg ikke fikk fulgt like godt med som jeg kunne ha gjort hvis jeg ikke hadde vært like sliten. Det var veldig interessant med foredrag og seminar. Slik at vi kunne knytte historie til dansen.
- Må ærlig si at det ble litt mye, i og med at dagene ble så lange og fysiske at jeg av og til ikke klarte å henge helt med på kveldene. Men det har vært veldig informativ, og jeg forstår at det er mye som må presses inn innen to ukers tid. Men det ble litt lite tid til restitusjon.
- Veldig bra med filmvisninger! Syntes vi bør ha det flere ganger i halvåret, feks en gang i måneden.

6. Hvordan fungerte samarbeidet med medstudenter på tvers av årskull og studieprogram i det kreative arbeidet?

- Dette var kjempebra!! Man kjente seg mer involvert.
- Det var en suksess. Veldig hyggelig å bli kjent med fler:)
- Det fungerte i en midt på tre grad, synes vi kunne kombinert litt annerledes med at klassisk første klasse ikke har hatt mye komposisjon tidligere.
- Det fungerte kjempebra, fint å være sammen med folk som jobber på en annen måte.
- Det fungerte bra! Alle var veldig positive, inkluderende og hardtarbeidende.
- Det var gøy å være blandede klasser for da blir det mer kreativt, alle har noe å tilføre.
- Utfordrende pga. forskjellige kunstneriske synspunkter, men det har vært veldig spennende å få jobbe med ulike mennesker, og å ha truffet og blitt kjent med andre på tvers av studieprogram og årskull. Vi har alle noe å lære av hverandre, så det har vært veldig innholdsrikt. Det er gjerne noe vi kan gjenta igjen.

7. Andre tilbakemeldinger du har lyst til å gi?

- Mye var bra, men litt for mye moderne, og jeg likte ikke timeplanen den første uken. (...) Jeg skulle gjerne gjort mer ballet og se mer ballett i og med at det er «ballets russes» og timeplanen hadde en overvekt av moderne i to hele uker.
- Flere historiske forelesninger og mer arbeid med faktisk repertoar fra den tiden.
- At om vi skal ha det igjen, holder 1 uke. Det burde være mer relatert dans og mindre teori.
- Kan dere forestille dere at man skal delta i en internasjonal ballettkonkurranse med et enormt press for å prestere, og alt man vil er å yte maksimalt, men institusjonen gjør det umulig, fordi du og de du jobber med bare har fem minutter om dagen for å jobbe med soloene?
- Dette har vært en utrolig fin prosess, og jeg er veldig glad for at vi har hatt muligheten til å få gjøre dette. Veldig takknemlig, og håper at dette blir en tradisjon, fordi det er virkelig givende å arbeide med noe så intenst som vi har gjort i løpet av de to ukene. Håper suksessen gjentas neste år!
- Generelt har det var en veldig god mulighet, og det var verdt det å delta. Veldig fin kombinasjon og perfekt grunnleggende kunnskap for videre profesjonelt arbeid etter skolen. Litteratur, film, musikk, lærer, prosjektarbeid har fungert perfekt og grand final – operaen for generalprøve på Ildfuglen og Vårofferet.

KUNSTHØGSKOLEN | OSLO
OSLO NATIONAL ACADEMY OF THE ARTS

DANS
THE ACADEMY OF DANCE